

1. Kes on nii öelnud?

„See on kõik nii vale. Ma ei peaks siin olema. Ma peaksin olema tagasi koolis teisel pool ookeani. Aga teie otsite lootust meilt, noortelt. Kuidas te julgete!

Oma tühjade sõnadega olete te varastanud mu unistused ja lapsepõlve. Ja ikkagi olen ma üks neist, kellel on vedanud. Inimesed kannatavad. Inimesed surevad. Terved ökosüsteemid kukuvad kokku. Oleme ulatusliku väljasuremise alguses, aga teie suudate rääkida üksnes rahast ja puhuda muinasjutte igavesest majanduskasvust. Kuidas te julgete! „

2.Väljavõte meediast (Delfi 24.01.2018, 09:26) Helme selgitas sissejuhatuseks oma arusaama riigi toimimisest. *"Kasutan pidevalt väljendeidja..... (1).....on ametnikkond, kes on muutunud Eestile pärssivaks jõuks, sest kõik ametkonnad töötavad omaette võrstiriikidena ja oma mugavustsoonis."* *"Teine väljend, mida me kasutame, on..... (2)on eriteenistused, kes loomulikult mõjutavad ja juhivad oma hoobadega poliitikat."*
Nimetage need kaks (1 punkt iga vastuse eest) Mart Helme poolt sagedasti kasutatavad terminid.

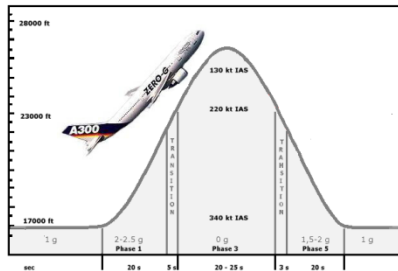
3. Küsitav isik (sündinud 5. jaanuaril 1964) on Eesti apteegi-, kinnisvara- ja meediaäriimees. Küsitav oli seotud Tartu Õlletehase, AS Silmeti ja Tallinna Farmaatsiatehase erastamise ja välisomanikele edasimüümisega. Tegevus pälvis Maksuameti tähelepanu, kuna antud müügitehingute pealt ei makstud tulumaksu. Läbi firma UP Invest on küsitav AS Eesti Meedia omanik, millele kuuluvad näiteks Postimees, Kanal 2, Kanal 11, Kanal 12 ja AS Trio LSL. UP Investi alla on koondatud ka küsitava ravimiärid nagu ravimite edasimüüja Magnum AS, meditsiiniseadmete edasimüüja Semetron Group ja toidulisandite edasimüüja Allium UPI. Sinna kuuluvad ka osalused ettevõtetes nagu Apollo Holding (50% osalus) ja Skeleton Technologies (19%). **Kellega on tegu?**

4. Mis ettevõttega on tegu? Küsitav noteeriti OMX Nasdaq Tallinna börsil Balti põhinimekirjas 13.06.2018, aktsia kauplemistähis on TSM1T. Ettevõttel on kokku 263 000 000 lihtaktsiat, millest 176 295 032 ehk 67,03% kuulub Eesti Vabariigile. Aktsia nimiväärtus on 1 EUR aktsia kohta.

5. Kes on piltidel (küsimise nimesid)? (1 punkt vastuse eest)

6. Millisel trajektoiril liikuvast lennukist on võimalik kogeda kaaluta olekut? Euroopa Kosmose Agentuuris (ESA) saab lennatada sedaviisi Airbus 310 lennukiga (zero-G)

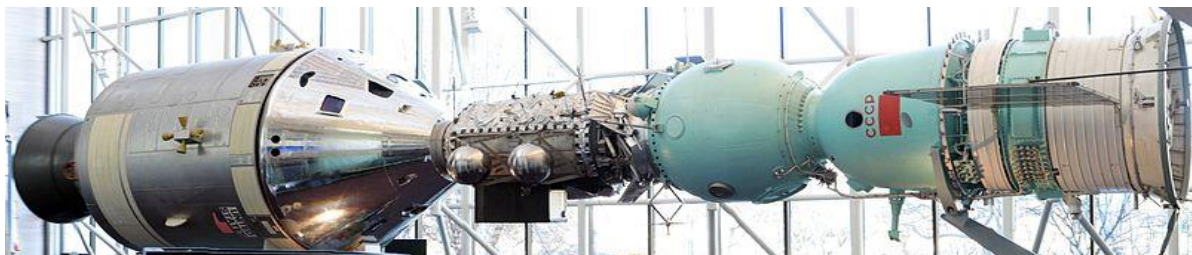

7. Kui Tallinnas ja Eestis oli pargitud 60date teises pooles Rambler Classic770 Sedan, siis kõik teadsid kellele see kuulus. **Kellele?**

8. Eelmine aasta suri (ametit ei nimetaks) Aleksei Leonov (eluaastad: 30. mai 1934 – 11. oktoober 2019). Ta läks ajalukku 18. Märtsil 1965. Tema sooritus oli 12 minutit ja 9 sekundit. **Mida ta tegi või milles tema sooritus seisnes?**

9. 17 juulil, 1975 dokkisid avakosmoses kaks (pildil mudel) kosmoselaeva (USA ja NSV Liit). Mida tähistatakse kosmosse võidujooksu lõpuks. Küsitavat programmi tähistatakse kahe laeva nime järgi. **Mis on laevade nimed (1 punkt laeva eest)?**

10. Mis kaubamärki sümboliseerib logo?

11. Eelmine aasta linastus järg ülimenukale multifilmile "Lumekuninganna ja igavene talv" ("Frozen"). Järjes on ära mainitud kahe peategelase nimed. **Mis nime kannavad kaks öde (pildil) naispeategelast (1 punkt iga tegelase eest)?**

12. Eelmine aasta „Metallica“ tegi Tartus Raadi lennuväljal kontserdi. Peale põhirepertuaari esitati ka üks kohalik lugu eesti keeles. **Mis eesti bändi looming sai selle au osaliseks ja mis laul esitati?**

13. Mis populaarse saate tiitritest käib läbi salapärane Paek Estee nimi. Väidetakse et tema on see salapärane meeshääl, kes loeb ilmekalt tekste. Sellise nimega meesterahvast internetiavarustes on keeruline leida. Küsitava saate meeskonda kuulub režissöör Alar Nilov, kes 2011. aastal Nportaaliga algust tegi. 2013. aastal näeb juba Nportaali tegijate nimistus peatoimetajana tegutseva Paek Eestee nime. Äratuntava pealelugeja häälega leiab veebiavarustest teisigi videosid. Nõndaks viivad kõik uurimisteed alati saate režissööri Alar Nilovini. **Mis populaarse saatega on tegu?**

14. Kellest on jutt? 2002. aastal valmis Urmas E. Liivi käe all küsitavast rääkiv kõmuline dokumentaalfilm. Samal aastal tõi plaadifirma TopTen turule sooloplaadi. 2003. aastal ilmus esimene autobiograafia "Hüljatud Eesti moodi". Samal aastal kirjutas ka Mari-Leen Albers küsitava elust raamatu ning küsitav sai Eesti popmuusika aastaauhinna "Kuldne Plaat 2003". 2004. aastal lavastasid Aivar Palumäe ja Gunnar Loho temast eluloofilmi "MEESUS". Aastasse 2010 jääb isikliku kanali avamine veebisaidil YouTube ja juba järgmisel aastal hakkas ta kirjutama oma uut autobiograafiat.

15. Kollaseid kassete Super Mario ja teiste mängudega mäletate. Tegu on NESi (Ninendo Entertainment Systemsi) või Famicomi piraatversiooniga. Paljud seostavad piraatversiooni ühe elevandiga, mis on saanud Venemaal ja palju mujal telekamängu sünonüümiks. **Kuidas teda kutsuti?**

16. Maailma kõrgeimaks pealinnaks peetakse La Paz. Mis asub 3660 m kõrgusel. Millise riigi pealinnaga on tegu?

17. Küsitava koha kõrgeim tipp, Maxwell mägi (11 kilomeetrit), asub põhjapoolsel kontinendil Ishtari maal ja seda ümbritsevad 2–3 kilomeetrit kõrgused mäeahelikud. Üks huvipakkuvamaid piirkondi on Beta piirkond, mis on eraldiseisev kõrgem ala. Seal on kaks suurt vulkaani: Theia ja Rhea. Suurema läbimõõd on 820 kilomeetrit ja kõrgus 5 kilomeetrit, tema kraatri läbimõõd on 60–90 kilomeetrit. Kus kohas võib taolisi geograafilisi objekte leida?

18. Küsitav on OECD rahvusvaheline õpilaste õpitulemuslikkuse hindamise uuring. Uuring hindab 15-aastaste õpilaste valmisolekut iseseisvaks eluks ehk seda, kui võimekad on õpilased koolis omandatud oskuseid ja teadmisi tegelikus elus rakendama. Uuringu Valdkonnad on funktsionaalne lugemine, matemaatika ja loodusteadused. Uuring toimub iga kolme aasta järel. Igas uuringus on oma põhivaldkond, ülejäänud kahes valdkonnas mõõdetakse õpilaste teadmisi väiksemas mahus. Regulaarselt läbiviidav uuring annab võimaluse jälgida haridusalaseid trende nii Euroopas kui ka Eestis. Eesti on uuringutulemustel kõrgel kohal, mistõttu käib see uuringu nimi meedias ka pidevat läbi. Mis uuringuga on tegu?

19. Mis kala? (Vihje mõelge Eesti kroonide peale) Küsitav (*Hyperoplus lanceolatus*) on samanimelisse sugukonda kalaliik. Elab Lääne- ja Põhja-Euroopa rannikumeres. Eestis elab vähesel arvul Soome lahes. Keha on pikenenud ja ümara ristlõikega. Pea on samuti pikenenud ja otsast terav, terava väljaulatuva alalõuaga. Ülalõug ei ole väljasopistuv. Silmatorkavalt pikk on seljauim, mis koosneb 53–60 hargnenud kiirest. Kala pikkus on kuni 40 cm. Nahavärv on seljal rohekas, külgede ülaosas kollane, alakülgedel ja kõhul hõbedane. Ninamiku küljel on tume laik. Võib elada kuni 5 aastaseks ning peamiseks toiduks on plankterid ja väikesed kalad. Sugukonna nimetus annab kaa 2 punkti.

20. Mis toataimega on tegu? Maximas ja Bauhoffis olete ehk märganud?

21. Eelmine 2019. Aastal tuli hokimeistriks Tartu Välk 494. Sel aastal on tal tiitlikaitsimsel ees kõigest 3 konkurenti. Nimetage need võistkonna nime täpsusega (linna mainimise eest punkti ei saa? **(1 nimetamine üks punkt, 2 nimetamine 2 punkti)**)

22. Eelmine aasta Doha 2019.a kergejõustiku MMil jäid kaks Eesti sportlast hõbedale Maicel Uibo kümnevõistluses ja Magnus Kirt odaviskes. **Nimetage, kes olid need kaks sportlast, kes napsasid eestlaste eest kuldmedalit.** Vihjena öeldud, üks on Grenada saarelt ja teine Saksamaalt.

23. Ott Tänak asub nüüd tiitlit kaitsma. Kas mäletate, millise ralliga (MM etapiga) kindlustas ja tuli eelmine aasta Ott Tänak maailmameistriks. Vihjena öeldud, et viimane ralli Austraalia Ralli jäi ära seoses metsatulekahjudega.

24. Pildil näete Bundesliiga klubi logo, kes külastas Euroopa Liiga raames Eestit ning FC Flora andis Saksa klubile nii kodus kui võõrsil vahva ja tasavägise lahingu (kaotused 2-1). **Millise Saksa klubiga on tegu?**

25. Tore et „habemega rekord“ langeb. Eelmine aasta 21 juulil püstitati uus Eesti kuulitõuke rekord 20.76. Vana rekord kuulus juba 40 aastat Heino Silla nimele, mis oli tõugatud Budapestis 1979 aastal ja oli 20.53. **Kes on see sportlane, kes uuendas kuulitõukes Eesti tippmarki (kahjuks sportlane vigastuste tõttu ei startinud Doha MMil)?**

26. Kui olete Eestis laevapeal (mis on doteeritud ühistransport ning sõidab graafiku järgi) väljute mandrilt ning vahemaa on 800m. **Kuhu te sõidate (vihje sõit kestab 10 minutit)?**

27. Küsitav romaan on maagilise realismi võtmes kirjutatud teos – moodne lugu, mis võib just praegu kuskil õmblustest ragisevas Euroopas aset leida. Romaani keskmes on ronkinimesed, kes põgenevad Londoni Toweri kindlusest viies lugeja Brüsseli mustanahaliste kvartalitesse ja Inglismaa raudteepubidesse, Praha juutidega kohvikusse istuma ja Budapesti kohale koos varestega lendama, aga ka Kairo araablaste slummidesse ja Kongo jõeparvedele. Romaanil on mitu müstilist allhoovust: raamatus ärkavad üles üleloomulikud olendid ja vanad legendid, mis on eurooplaste kollektiivsest alateadvusest ikka ja jälle esile kerkinud. Romaan saavutas esikoha Eesti Kirjanike Liidu romaanivõistlusel 2019. **Kes on kirjanik (1 punkt) ja mis on romaani pealkiri (1 punkt)?**

28. Raadio Kuku mõneti kultussaaate kohta on kuku.ee kodulehel öeldud järgmist: „Raadio Kuku argipäeva saatesvõib olla teie auditoorium suurem kui loota sõandate. Mõistlikud ja teravmeelsed mõtted on meie raadio eetris alati teretulnud. Kõigil on õigus oma arvamusele, oma arusaamisele sündmustest ning protsessidest. Kel häääl kehvake ja enam tahtmist kirja teel suhelda, olge head.Meie koduleheküljel on seda iga päev võimalik teha siinsama **kommentaari**keskuses. Või helistage eetrisse numbrile 6214646. Nurga taga kurjustajatele nõuanne: rumalalt ütlejaile esitage oma arukad vastuargumendid!“ **Mis saade?** Lisavihjena võid öelda, et skulptor Edith Karlson avas Tallinna südalinnas viie aasta eest saadet kuulates ka samanimelise skulptuurinäituse alapealkirjaga "Sitt järgneb sitale..."

29. Tartu Ülikool jagab iga aasta 1. Detsembril rahvusülikooli aastapäeval Tartu Ülikooli Rahvumõtte auhinda. **Kes pälvis sel 100. Aastapäeval selle auhinna?** Lisavihjena: Küsitavat on tunnustatud Riigivapi IV klassi ja Valgetähe II klassi teenetemärgiga. Küsitav on Tartu linna aukodanik ja Tartu Suurtähe kavalier.

30. Kes on pildil?

Vastused:

- 1. Greta Thunberg**
- 2. püsiriik ja süvariik**
- 3. Margus Linnamäe**
- 4. AS Tallinna Sadam**
- 5. Kert Kingo, Mart Järvik**
- 6. parabool lennud**
- 7. Paul Keres**
- 8. Viibis esimesena avakosmoses**
- 9. apollo-sojuz**
- 10. snapchat**
- 11. Elsa ja Anna (Järg: Lumekuninganna 2: Elsa ja Anna uued seiklused)**
- 12. Vennaskond ja „Isener Garini hüperboloid“**
- 13. Kuuuuriija**
- 14. Arnold Oksmaa**
- 15. Dendy**
- 16. Boliivia**
- 17. Veenus**
- 18. PISA (*Program for International Student Assessment*) test**
- 19. Suurtobijas (Tobijas)**
- 20. Lõhnav Draakonipuu (Draakonipuu annab kaa 2 punkti)**
- 21. HC Viking Tallinn, HC Kohtla-Järve Everets, Narva Paemurru Spordikool**
- 22. Anderson Peters (Grenada) odavise, Niklas Kaul (Saksamaa) kümnevõistlus**
- 23. Kataloonia ralliga**
- 24. Kristo Galeta**
- 25. Eintracht Frankfurt**
- 26. Manija**
- 27. „Kongo Tango“ Paavo Matsin**
- 28. VOX POPULI**
- 29. Hando Runnel**
- 30. Triin Lellep**